LAUSUNTO

Metsäbiotalouden tiedepaneeli

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta pyytää asiantuntijaanne kuultavaksi ja kirjallista

asiantuntijalausuntoanne:

Aika: perjantai 15.9.2023 klo 9.00

Asia: E 99/2018 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto EU:n biotalousstrategian päivityksestä

Metsäbiotalouden tiedepaneeli pitää tärkeänä, että komissio ja jäsenvaltiot nojaavat biotalousstrategian päivityksessä uusimpaan tutkimustietoon koskien mm. metsien kasvua ja kehitysennusteita, EU:n hiilinielujen kehitystä ja biotalouden tuotteiden ja tuotannon vaatimien raaka-aineiden tulevaa kysyntää. Useat jäsenvaltiot eivät voi saavuttaa samanaikaisesti nielu- ja biotaloustavoitteitaan, samalla kun EU:n BD-strategia ja ennallistamistoimet voivat osaltaan rajoittaa puun saatavuutta. Paneeli tukee näkemystä, että arviointi ja päätelmien valmistelu tukee vuoden 2018 biotalousstrategian päivitystä sekä myötävaikuttaa innovatiivisen biotalouden sisällyttämiseen seuraavan komission työohjelmaan.

Metsäbiotalous on Suomessa poikkeuksellisen merkittävä sektori. Vuonna 2021 sen luoma arvonlisä oli n. 8 miljardia. Metsäteollisuuden osuus Suomen tavaraviennistä on noin viidennes Raaka-aineiden jatkojalostus ja sitä kautta saatavan arvonlisän nostaminen pää- ja sivuvirtoja hyödyntäen ovat keskeisiä metsäsektorin tulevaisuuden mahdollisuuksia. Myös koko EU:n tasolla tuotannon arvonlisän nostaminen välituotteiden viennin asemesta on oltava strategian keskiössä. Metsäbiotalouden tiedepaneeli kannattaa investointien merkityksen korostamista ja tutkimukseen panostamista, jotta vihreää siirtymää voidaan nopeuttaa biotalouden avulla.

Metsäbiotalouden tiedepaneeli arvioi metsien kasvun hidastuvan ja metsätuhojen määrän kasvavan EU:ssa. Siksi painottaa biotalouden raaka-ainehuollon ylläpidon tärkeyttä tilanteessa, jossa taantuva kasvu ja ilmastonmuutoksen aiheuttama säiden ääri-ilmiöiden lisääntyminen vaikuttavat metsäbiotalouden toimintaedellytyksiin ja sektoria koskevaan tutkimukseen. Alueelliset erot maankäytön, metsien hoidon ja käytön osalta tulee arvioida ennalta pitkälläkin aikavälillä.

EU:n energiantuotannon näkökulmasta välttämätön uusiutuvan energiantuotannon kasvattaminen (aurinko- ja tuulivoima) siirtävät tuotannolliseen käyttöön soveltuvaa metsäpinta-alaa pois raaka-ainetuotannosta ja hiilensidonnasta. Siksi biotalouden toimintaedellytysten turvaaminen on nähtävä osana suurempaa maankäytön muutosta EU:ssa. Kasvavat tuuli- ja aurinkoenergian tuotantoalueet on kyettävä sijoittamaan metsien kasvu, monimuotoisuus ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus huomioon ottaen .